

Gerð stefnumótandi byggðaáætlunar 2017-2023

Samráðsfundir vorið 2016

Byggðstofnun, þróunarsvið

Samráðsfundir vorið 2016

Glærurnar sem hér fylgja voru sýndar á eftirtöldum samráðsfundum Byggðastofnunar í ráðuneytum og samráðsvettvöngum landshlutanna vorið 2016.

- 7. apríl: Félag landshlutasamtaka sveitarfélaga, Reykjavík.
- 12. apríl: Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál, Reykjavík.
- 12. apríl: SASS, Fljótshlíð.
- 13. apríl: SSA, Egilsstöðum.
- 26. apríl: SSNV, Blönduósi.
- 27. apríl: Mennta- og menningarmálaráðuneyti, Reykjavík.
- 27. apríl: Umhverfis- og auðlindaráðuneyti, Reykjavík.
- 28. apríl: Innanríkisráðuneyti, Reykjavík.

- 28. apríl: Fjármála- og efnahagsráðuneyti, Reykjavík.
- 4. maí: SSV, Hvanneyri.
- 19. maí: Utanríkisráðuneytið, Reykjavík.
- 1. júní: Forsætisráðuneytið, Reykjavík.
- 2. júní: FV, Ísafirði.
- 8. júní: SSS, Reykjanesbæ.
- 9. júní: Eyþing, Akureyri.
- 21. júní: Starfshópur um að treysta innviði og búsetu í sveitum, Sauðárkróki.
- 24. júní: Velferðarráðuneyti, Reykjavík.
- 24. júní: Ráðgjafarráð byggðaáætlunar, Reykjavík.

Eftir stendur fundur í atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneytinu.

Stóru línurnar 1

Skilgreining:

Byggðamál eru öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, s.s. búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna og fjarskipta.“ (Stýrinet Stjórnarráðsins 2013)

Meginmarkmið stefnumótandi byggðaáætlunar:

„Byggðaáætlun skal hafa að meginmarkmiði að jafna tækifæri allra landsmanna til atvinnu og þjónustu, jafna líf skjör og stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga um land allt. Sérstaka áherslu skal leggja á svæði sem búa við langvarandi fólksfækkun, atvinnuleysi og einhæft atvinnulíf. Einnig skal gerð grein fyrir sérstökum áformum ríkisins um stuðning við atvinnulíf á skilgreindum stuðningssvæðum byggðakorts af Íslandi sem Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur samþykkt fyrir tiltekið tímabil og tengingu þeirra við sóknaráætlanir.“
(Lög nr. 69/2015)

Stóru línurnar 2

- „Áætlunin skal lýsa stefnu ríkisins í byggðamálum hverju sinni og samhæfingu við aðra stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera.“ (Lög nr. 69/2015)
- „Byggðaáætlun skal unnin í umboði ráðherra af Byggðastofnun í samvinnu við stýrihóp Stjórnarráðsins um byggðamál. Við gerð byggðaáætlunar skal haft samráð við ráðuneyti, sveitarfélög, landshlutasamtök sveitarfélaga og aðra haghafa eftir þörfum.“ (Lög nr. 69/2015)

Meginstarfið: Samstarf við ráðuneyti, samhæfing við áætlanir þeirra, mótun sameiginlegra aðgerðatillagna í byggðaáætlun

Stóru línurnar 3 – Stjórnarsáttmálinn 2013

- jafnrétti allra landsmanna, óháð einstaklingsbundnum þáttum og stöðu að öðru leyti, svo sem vegna búsetu
- samþætting opinberra áætlana og gerð sérstakra landshluta-áætlana í samvinnu við sveitarfélögin hlutverk sveitarstjórna og heimamanna aukið við forgangsröðun verkefna í héraði
- áhersla á jafnrétti til búsetu og að íbúar landsins fái notið grunnþjónustu
- Reykjavíkurlflugvöllur er grundvallarþáttur í samgöngum landsins

Stóru línurnar 4 – Stjórnarsáttmálinn 2013

- úttekt á þeim byggðum sem eiga við meiri erfiðleika að etja en aðrar og móta tillögur
- stuðla að fjölbreyttum atvinnutækifærum um allt land, opinber störf, fjarskiptanet, ljósleiðaravæðing, raforkuöryggi
- aðferðir og reynslu Norðurlandabjóða
- fjölga störfum á landsbyggðinni meðal annars með skattalegum hvötum
- jöfnun raforku- og húshitunarkostnaðar

Fram komnar áherslur fyrir 2017-2023

(Fundir með alþingismönnum og ANR)

- Svipaðar áherslum gildandi byggðaáætlunar:
 - Ljósleiðari um allt land, jöfnun orkuverðs og bættar almenningssamgöngur
 - Skattaívilnanir skoðaðar, mismunandi tryggingagjald, styrkir til ferða milli heimilis og vinnustaðar, námsstyrkir á framhaldsskólastigi og niðurgreiðslur vegna verslunar í strjálbýli.
 - Framhald verði á verkefnum sem í gangi eru, brothættum byggðum, aflaheimildir Byggðastofnunar, jöfnun flutningskostnaðar
 - Öðrum verkefnum verði lokið s.s. skilgreiningu á rétti til opinberrar þjónustu.

Verklag 1

Forsendur:

- Byggðastofnun: Áherslur gildandi áætlunar, viðbótaráherslur, breytingar
- Hugarflugsfundur með alþingismönnum
- Stýrihópur stjórnarráðsins: Staða aðgerða og viðhorf til þeirra. Umræður og ábendingar um breytingar: markmið, árangurskvarða og verklag
- Ráðuneytin: Áætlanir til samþættingar
- Byggðastefnuþing

Mótun: undirmarkmið, aðgerðir

- Byggðastofnun: Úrvinnsla úr niðurstöðum undirbúnings: Viðfangsefni
 - Meginmarkmið, framtíðarsýn.
 - Greiningar: Gagnaöflun og úrvinnsla. Framsetning.
 - Samráð um gerð hvernar aðgerðartillögu, markmið, aðferð og árangurskvarða, framkvæmdaáætlun, hlutverkaskiptingu, kostnaðar- og tímaáætlun.
- Stýrihópur stjórnarráðsins um byggðamál:
 - Yfirferð yfir tillögur í hverju ráðuneyti, samþætting við áætlanir hvers ráðuneytis

Verklag 2

- **Samráð, kynning**
- Byggðastofnun: Fundir í hverjum landshluta í samráði við samtök sveitarfélaga
 - Kynning á verklagi
 - Kynning á tillögum
 - Umræður
 - Mikilvægt að ná til samráðsvettvanga um sóknaráætlun í hverjum landshluta til þess að ná gagnvirkni milli stefnumótandi byggðaáætlunar ríkisins og sóknaráætlana landshluta
 - Víðtæk umræða leiði til bættrar opinberrar umræðu um byggðaáætlun, sóknaráætlanir og byggðapróun og þá til betra verklags

Markmið - aðgerðir

1. Markmið um að jafna tækifæri allra landsmanna til atvinnu

Áætlun

(Samgönguáætlun

Markmið

Samræming markmiða

Stækkun vinnusóknarsvæða 25 og 26

Aðgerð

Samræming aðgerðar:

Samgöngubætur: Veggöng á 7 ára áætlun

2. Markmið um að jafna tækifæri allra landsmanna til þjónustu

Áætlun

Markmið

Aðgerð

3. Markmið um að jafna lífskjör alls staðar á landinu

Áætlun

Markmið

Aðgerð

4. Markmið um að stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga um land allt

Áætlun

Markmið

Aðgerð

5. Áform um ríkisstuðning við atvinnulíf á skilgreindum stuðnings- svæðum

Áætlun

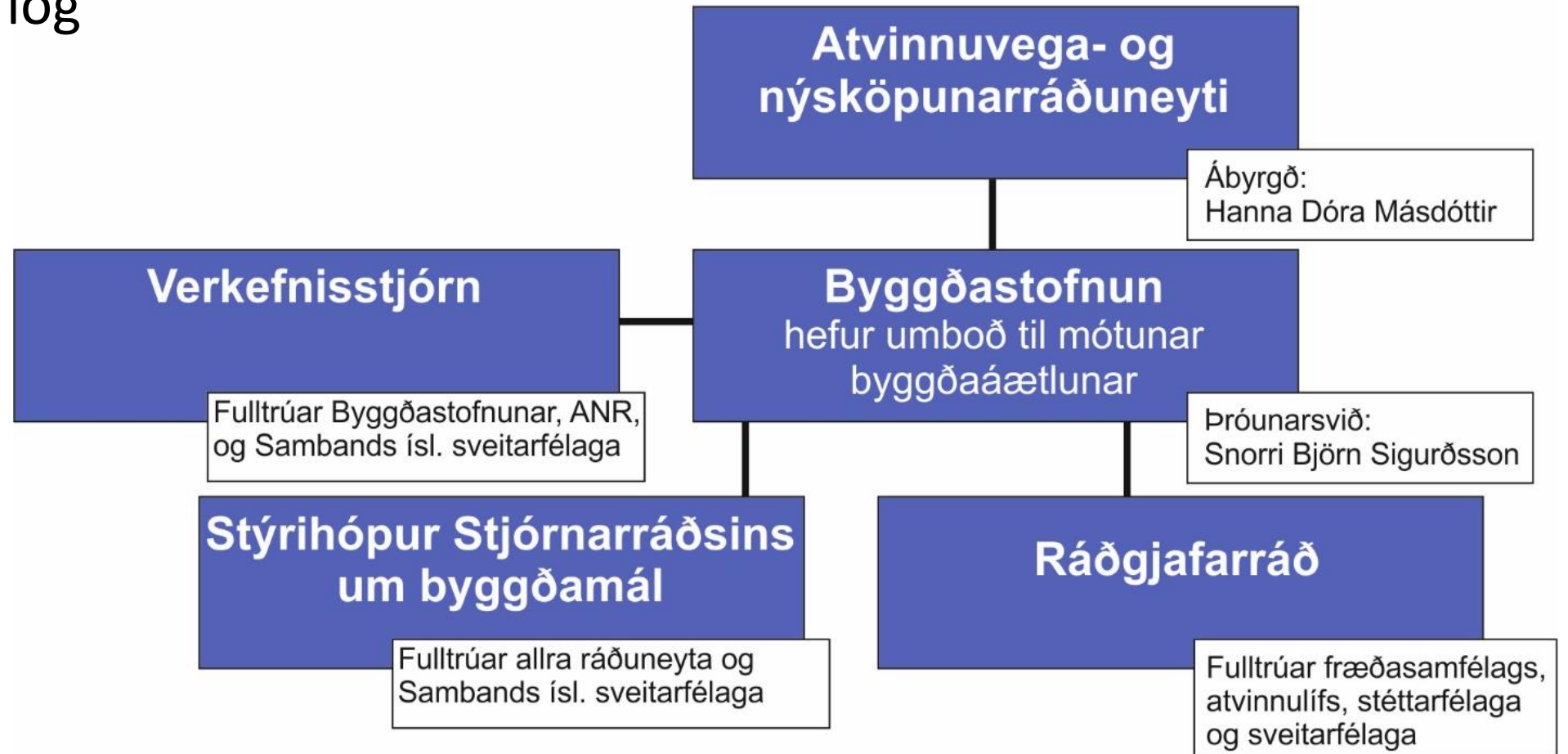
Markmið

Aðgerð

Skipurit og verklag

- Metnaðarfull lög
- Til 7 ára
- Stuttur vinnslutími
- Skipuritið
- Rennsli
- Samstarf
- Samráð
- Tími

Hlutverk

- Verkefnisstjórn
 - Umsjón með framvindu, vinnslu, tillögur skv. markmiðum og verkáætlun, úrlausn ágreiningsmála, skipun í ráðgjafarráð
- Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál
 - Leiðbeiningar um áætlanir ráðuneyta til samþættingar við byggðaáætlun, samband við áætlanagerð í ráðuneytum
 - Samræming tillagna við geiraáætlanir og sóknaráætlanir
 - Annað
- Ráðgjafarráð
 - Tillögur til Byggðastofnunar um stefnumið, áherslur og aðgerðir
 - Hefur frumkvæði að viðfangsefnum og tekur til umræðu erindi sem Byggðastofnun beinir til þess, aðfengnum eða úr eigin ranni

Ráðgjafarráð

- Tilnefningar á fulltrúum frá samtökum atvinnuvega og stétta
- Áhersla í lögum á viðbrögð við atvinnuleysi, einhæfu atvinnulífi og á stuðning við atvinnulíf á sérstökum svæðum
- Mikilvæg samtök fyrir byggðapróun
- Samtökin standa að tölfræðivinnslu fyrir landið í heild
- Sjaldan er greind á landshluta, en væri mikilvæg til þess að lýsa þróun þar
- Horft út fyrir landsteina
- Byggðavinkillinn mikilvægur
- Sviðsmyndagreining

Ráðgjafarráð

1. Háskólinn á Akureyri:
2. Samstarfsnefnd háskólastigsins:
3. Landshlutasamtök sveitarfélaga:
4. Alþýðusamband Íslands:
5. BSRB, BHM og KÍ:
6. Samtök iðnaðarins:
7. Bændasamtök Íslands:
8. Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi:
9. Samtök skapandi greina:
10. Vísinda- og tækniráð:
11. Samtök ferðaþjónustunnar:
12. Jafnréttisráð:

Þóroddur Bjarnason

Daði Már Kristófersson

Páll S. Brynjarsson

Finnbogi Sveinbjörnsson

Árni Egilsson

Ingibjörg Ösp Stefánsdóttir

Eiríkur Blöndal

Hallveig Ólafsdóttir

Anna María Bogadóttir

Sveinn Margeirsson

Gunnar Valur Sveinsson

Kristín Ástgeirsdóttir

Samráð út fyrir hópa

Landshlutasamtök sveitarfélaga

- Áhersla í lögum á samráð við sveitarfélög og landshlutasamtök þeirra
- Mikilvægt að ná opnunarfundum með samráðsvettvöngum landshlutanna á vordögum og lokafundum á haustdögum
- Mikilvægt að halda samráði gangandi þar á milli á rafrænan hátt. Byggðastofnun mun opna fyrir það eftir fundi í landshlutunum
- Landshlutasamtökin forgangsraði sjálf áherslum fyrir byggðaáætlun

Ráðherraskipaður starfshópur um að treysta innviði og búsetu í sveitum

Sviðsmyndagreining

Byggðastefnuþing

- Erindi og umræður: Stór áætlun eða lítil? Hvað á að leggja áherslu á í byggðaáætlun til langs tíma og skamms og hvað er brýnt að samþætta í byggðaáætlun?
- Opin umræða

Vinnsluferill

		desember					janúar				febrúar				mars					apríl				maí				
		49	50	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	2
1	Undirbúningur: Samráð: Markmið og ferill																											
	1 Verkefnisáætlun	■													■	■												
	2 Markmið (ANR)															■	■						■					
	3 Stjórn Byggðastofnunar																■											
	4 Verkefnisstjórn																	■			■						■	
	5 Ráðgjafaráð																										■	
	6 Samráð (SSB)	■																■				■						
	7 Ráðuneyti-markmið															■	■	■					■					
	8 Byggðastefnuþing															■					■	■			■	■		
	9 Samráð (SSB+LHSS)																	■										
	10 LHSS-samráðsvettvangur																			■	■				■		■	
	11 Samband ísl sveitarfél																	■										
	12 Fundir með þingflokki								■																			
	13 Aðilar vinnumarkaðarins																	■										

ERASO END

Framsetning

Byggðaáætlun:

I. Almennur stefnukafli (inngangur, skilgreining byggðamála, þróun byggðamála, stjórnsýsla byggðamála, tölfræði o.s.frv.)

Meginstefna stjórnvalda sbr. framtíðarsýn og menginmarkmið (huglægt)

II. Markmið áætlunarinnar (sem eiga að leiða að meginmarkmiði) í ákveðnum köflum sem tengdir eru við ábyrgðarsvið annarra ráðuneyta

Í hverjum kafla verður gerð grein fyrir mikilvægi samhæfingar aðgerða annarra ráðuneyta og hvernig þær virka fyrir markmið byggðaáætlunar.

III. Sóknaráætlanir og verkefni þeirra

IV. Almennar aðgerðir byggðaáætlunar

Framsetning

Aðgerðartillögur:

1. Markmið
2. Aðgerð
3. Áfangar
4. Ábyrgð
5. Framfylgd
6. Kvarðar
7. Kostnaður

Samþætting við aðrar áætlanir og aðgerðir

1. Markmið um að jafna tækifæri allra landsmanna til atvinnu

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)
(Dæmi) Samgönguáætlun	Samræming markmiða Stækkun vinnusóknarsvæða 25 og 26	Samræming aðgerðar Veggöng á 7 ára áætlun	

2. Markmið um að jafna tækifæri allra landsmanna til þjónustu

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)

3. Markmið um að jafna lífskjör alls staðar á landinu

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)

4. Markmið um að stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga um land allt

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)

5. Áform um ríkisstuðning við atvinnulíf á skilgreindum stuðningssvæðum

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)

6. Aðrar aðgerðir sem kunna að varða byggðapróun

Áætlun	Markmið	Aðgerð	Fjárheimild (millj. kr)

